

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2020/2021**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
2. Masz do rozwiązania 45 zadań, w tym:
  - a. zadania 1-33 to **zadania zamknięte** gdzie podane są 4 odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana,
  - b. zadania 34-45 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**.
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **70 punktów**.
4. Odpowiedzi udzielaj długopisem/piórem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
7. Czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.

Powodzenia!

Zad. 1 (1 pkt.)

Wskaż, która z wymienionych konstytucyjnych zasad wyborczych do Sejmu RP jest wpisana **nieprawidłowo**

- a. powszechne,
- b. bezpośrednie,
- c. większościowe,
- d. proporcjonalne.

Zad. 2 (1 pkt.)

„Najrozsądniej jest je traktować jako zespół działań, które uzupełniają działania władzy politycznej i często lepiej realizują takie cele, jakimi władza ze swojej natury się nie zajmuje. Obywatel ma nie tylko prawa polityczne (...) – ale ma także prawo zmieniać rzeczywistość. Czyni to na ogół organizując się w stowarzyszenia, fundacje, związki twórcze...”

M.Król, *Słownik demokracji*, Warszawa 1999

Powyższy opis charakteryzuje:

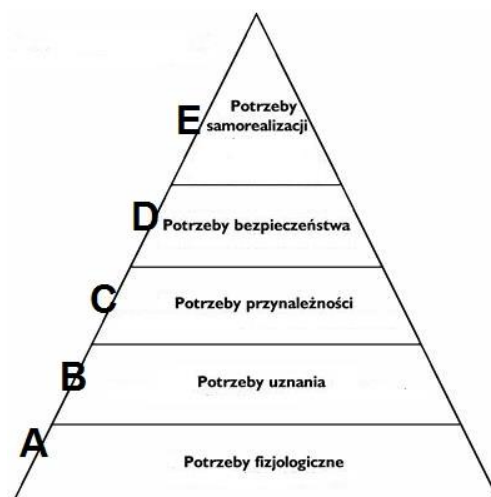
- a. społeczeństwo obywatelskie,
- b. społeczeństwo konsumpcyjne,
- c. społeczeństwo produkcyjne,
- d. społeczeństwo klasowe.

Zad. 3 (1 pkt.)

Na schemacie zamieniono miejscami potrzeby, w stosunku do oryginału Abrahama Masłowa.

Wskaż te, które zostały zamienione.

- a. B i C
- b. C i D
- c. B i D
- d. schemat jest poprawny

Zad. 4 (1 pkt.)

Idee umowy społecznej, znane pod wspólną nazwą teorii umowy społecznej zakładają, że państwo powstaje na mocy umowy pomiędzy członkami społeczeństwa lub między społeczeństwem a władzą. Jednym z twórców tej teorii był:

- a. Arystoteles,
- b. Karol Monteskiusz,
- c. John Locke,
- d. Ludwik Gumpłowicz.

Zad. 5 (1 pkt.)

Biorąc pod uwagę formę rządów wskaż państwo, które nie pasuje do zestawu:

- a. Monaco,
- b. Dania,
- c. Norwegia,
- d. Francja.

Zad. 6 (1 pkt)

Konstytucja RP Art. 3.
Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Konstytucyjna zasada opisana w Art. 3 Konstytucji RP to:

- a. zasada suwerenności państwa,
- b. zasada republikańskiej formy państwa,
- c. zasada reprezentacji politycznej,
- d. zasada unitarnej formy państwa.

Zad. 7 (1 pkt.)

Postawienie Prezydenta w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu to kompetencja:

- a. Sejmu,
- b. Senatu,
- c. Zgromadzenia Posłów i Senatorów,
- d. Zgromadzenia Narodowego.

Zad. 8 (1 pkt.)

Zwoływanie Rady gabinetowej to kompetencja:

- a. Prezesa Rady Ministrów,
- b. Prezydenta RP,
- c. Marszałka Sejmu,
- d. Marszałka Senatu.

Zad. 9 (1 pkt.)

Sądami, które w zakresie orzekania nie podlegają Sądowi Najwyższemu są:

- a. sądy powszechne,
- b. sądy wojskowe,
- c. sądy administracyjne,
- d. wszystkie podlegają.

Zad. 10 (1 pkt.)

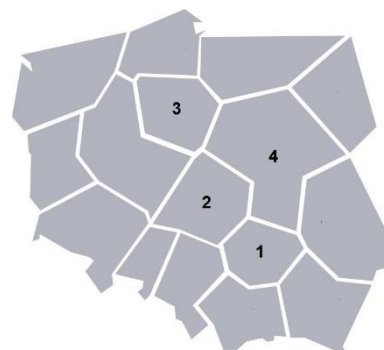
Określenie to wywodzi się z języka łacińskiego, oznacza ustanawiać, urządzać i dotyczy:

- a. ustawy,
- b. konstytucji,
- c. uchwały,
- d. referendum.

Zad. 11 (1 pkt.)

Wskaż, jakim numerem na mapie zaznaczone jest województwo leżące pomiędzy województwem łódzkim, lubelskim i małopolskim.

- a. 1,
- b. 2,
- c. 3,
- d. 4.

Zad. 12 (1 pkt.)

Wskaż właściwe chronologiczne ustawienie Prezydentów RP:

- a. L.Wałęsa, L.Kaczyński, B.Komorowski,
- b. L.Kaczyński, L.Wałęsa, B.Komorowski,
- c. L.Wałęsa, B.Komorowski, L.Kaczyński,
- d. B.Komorowski, L.Wałęsa, L.Kaczyński.

Zad. 13 (1 pkt.)

Obywatel polski:

- a. może utracić obywatelstwo polskie,
- b. nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że się jego zrzeknie,
- c. w żadnym przypadku nie może utracić polskiego obywatelstwa,
- d. żadna z powyższych.

Zad. 14 (1 pkt.)

W podziale mandatów do Sejmu RP uczestniczą partie polityczne, które w skali kraju uzyskały co najmniej:

- a. 3% głosów,
- b. 5% głosów,
- c. 8% głosów,
- d. 9% głosów.

Zad. 15 (1 pkt.)

Spośród cech mandatu wolnego w Polsce wskaż tę, którą wpisano nieprawidłowo:

- a. posłowie pełnią swoją funkcję z woli całego narodu,
- b. posłowie nie mogą być odwołani przez wyborców,
- c. posłów obowiązują instrukcje poselskie,
- d. posłowie objęci są immunitetem parlamentarnym.

Zad. 16 (1 pkt.)

Prezydent RP w odróżnieniu od Prezesa Rady Ministrów ponosi odpowiedzialność:

- a. tylko konstytucyjną,
- b. tylko polityczną,
- c. polityczną i konstytucyjną,
- d. żadna odpowiedź nie jest prawidłowa.

Zad. 17 (1 pkt.)

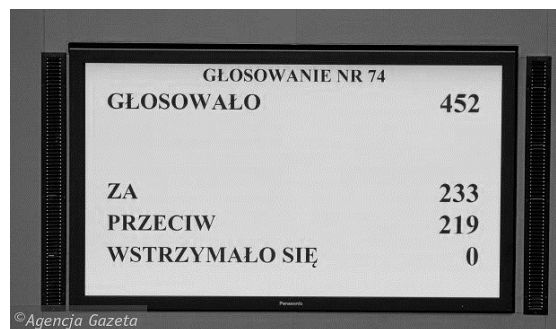
Aby przegłosować „veto” Prezydenta RP do ustawy, w Sejmie wymagana jest :

- a. zwykła większość głosów,
- b. bezwzględna większość głosów,
- c. kwalifikowana większość głosów,
- d. nie można przegłosować „veta” Prezydenta RP do ustawy.

Zad. 18 (1 pkt.)

Gdyby w głosowaniu, którego wynik przedstawiono obok, wymagana była bezwzględna większość głosów, czy ustawa byłaby przegłosowana:

- a. tak,
- b. nie, ponieważ nie było wymaganej ilości posłów,
- c. nie, bo powinno za zagłosować zdecydowanie więcej posłów,
- d. tak, ponieważ zdecydowanie więcej było głosów za niż przeciw i nie było wstrzymujących się.

GŁOSOWANIE NR 74	
GŁOSOWAŁO	452
ZA	233
PRZECIW	219
WSTRZYMAŁO SIĘ	0

© Agencja Gazeta

Zad. 19 (1 pkt.)

Aby założyć stowarzyszenie zarejestrowane w Polsce wymagana jest następująca ilość osób/członków założycieli:

- a. 3,
- b. 5,
- c. 10,
- d. 15.

Zad. 20 (1 pkt.)

Wskaż prawidłowe zakończenie zdania.

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego

- a. mogą zostać przegłosowane przez Sejm,
- b. są ostateczne,
- c. mogą zostać zawetowane przez Prezydenta RP,
- d. podlegają kontroli Najwyższej Izby Kontroli.

Zad. 21 (1 pkt.)

Spośród wymienionych dokumentów dot. ochrony praw człowieka wskaż ten, który powstał najwcześniej po II wojnie światowej.

- a. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela,
- b. Deklaracja Narodów Zjednoczonych,
- c. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,
- d. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.

Zad. 22 (1 pkt.)

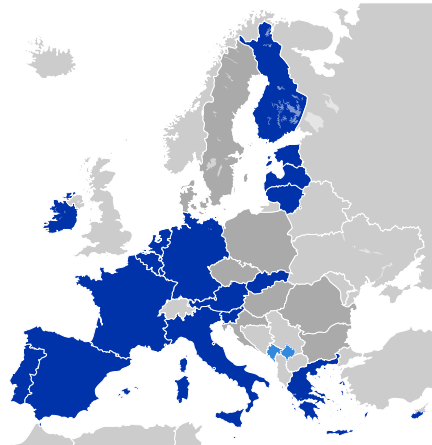
Wskaż, która z poniższych instytucji jest najważniejszym organem politycznym Unii Europejskiej i skupia głowy państw i szefów rządów.

- a. Rada Unii Europejskiej,
- b. Rada Europejska,
- c. Komisja Europejska,
- d. Rada Europy.

Zad. 23 (1 pkt.)

Mapa obok przedstawia:

- a. państwa Strefy Euro,
- b. państwa Strefy Schengen,
- c. państwa UE po 2004 roku,
- d. żadna odpowiedź nie jest prawidłowa.

Zad. 24 (1 pkt.)

Polska wstąpiła do Rady Europy i NATO odpowiednio w:

- a. 1991 i 1999 roku,
- b. 1993 i 2000 roku,
- c. 1992 i 2004 roku,
- d. 1991 i 2004 roku.

Zad. 25 (1 pkt)

II generacja praw człowieka obejmuje:

- a. prawa osobiste, obywatelskie i polityczne,
- b. tylko prawa socjalne,
- c. tylko prawa ekonomiczne,
- d. prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne.

Zad. 26 (1 pkt.)

Prawo do swobodnego przemieszczania się, należy do:

- a. I generacji praw człowieka,
- b. II generacji praw człowieka,
- c. III generacji praw człowieka,
- d. IV generacji praw człowieka.

Zad. 27 (1 pkt.)

Które z wymienionych państw nie należy do NATO:

- a. Turcja,
- b. Grecja,
- c. Litwa,
- d. Austria.

Zad. 28 (1 pkt.)

Grafika obok przedstawia państwa należące do:

- a. Trójkąta Weimarskiego,
- b. Grupy Wyszehradzkiej,
- c. Inicjatywy Środkowoeuropejskiej,
- d. Środkowoeuropejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu.

Zad. 29 (1 pkt.)

Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska mają swoje siedziby w:

- a. Brukseli i Luksemburgu,
- b. Brukseli,
- c. Brukseli i Strasburgu,
- d. Luksemburgu i Strasburgu.

Zad. 30 (1 pkt.)

Plakat przedstawiony obok to element:

- a. reklamy,
- b. kampanii społecznej,
- c. kampanii marketingowej,
- d. ruchu społecznego.

Zad. 31 (1 pkt.)

Na podstawie mapy wskaż państwa, które posiadają walutę Euro.

- a. 1 – 2 – 7,
- b. 1 – 3 – 6,
- c. 2 – 3 – 6,
- d. 3 – 5 – 6.

Zad. 32 (1 pkt.)

Które z wymienionych państw najwcześniej dołączyło do Wspólnot Europejskich?

- a. Grecja,
- b. Dania,
- c. Hiszpania,
- d. Austria.

Zad. 33 (1 pkt.)

Wskaż prawidłowe dokończenie zdania. Traktat z Maastricht zakłada:

- a. wprowadzenie waluty Euro,
- b. wprowadzenie strefy otwartych granic,
- c. nadanie Unii Europejskiej osobowości prawnej,
- d. utworzenie stanowiska Przewodniczącego Rady Europejskiej.

ZADANIA OTWARTE

Zad. 34 (3 pkt.)

Na podstawie grafiki obok rozstrzygnij, czy w wyniku głosowania w Senacie ustawa została przegłosowana. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 35 (2 pkt.)

„Wyobraźmy sobie, że rząd wyłoniony przez jakąś większość zakazuje członkom mniejszości studiować na uniwersytetach. Co w ustroju demokratycznym uniemożliwia taką formę despotyzmu? Prawo, a przede wszystkim konstytucja. Ale konstytucja jest uchwalana przez władzę ustawodawczą, która jest opanowana przez większość. Jak więc zapewnić, by większość nie mogła zmieniać konstytucji wedle własnej woli? Najczęściej prawo stanowi tzw. większość kwalifikowaną, czyli...”

M.Król, *Słownik demokracji*, Warszawa 1999

Dokończ podkreślone zdanie. Odpowiedź wpisz w karcie odpowiedzi.

.....

Zad. 36 (4 pkt.)

Uzupełnij tabelę.

Większość kwalifikowana (głosowanie w Sejmie/Senacie) w Polsce	W trybie uchwalania ustawy (podaj po jednym przykładzie)	W innych przypadkach (podaj po jednym przykładzie)
Pierwszy rodzaj większości wyrażony w formie:	....	....
Drugi rodzaj większości wyrażony w formie:	....	....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 37 (2 pkt.)

Dopisz do opisów odpowiednie pojęcia.

1. polubowne rozwiązanie sporu w oparciu o wzajemne ustępstwa; 2. rezygnacja z pewnych warunków, zasad w celu osiągnięcia praktycznych korzyści.	.....
1. zgodne stanowisko w jakiejś sprawie; 2. porozumienie będące efektem dyskusji, negocjacji; 3. sposób uprawiania polityki polegający na szukaniu rozwiązań zadowalających wszystkich, których dotyczyć będą przyjęte ustalenia.	.....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 38 (1 pkt.)

Zapoznaj się z wymienionymi poniżej funkcjami istotnego procesu demokratycznego państwa prawa. Napisz, czego one dotyczą.

- umożliwiają wyrażanie przez elektorat swojej woli,
- uprawomocniają organy władzy do działania w imieniu narodu,
- wyłaniają składy organów przedstawicielskich,
- stanowią formę kontroli, oceny i wymiany elit politycznych,
- dają obywatelom możliwość rzeczywistego wpływu na proces sprawowania władzy,
- umożliwiają zaprezentowanie różnych koncepcji (programów) rozwiązywania problemów społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturalnych w skali państwa czy społeczności lokalnej,
- są okazją do zbiorowej refleksji nad problemami do rozwiązania, przez co kształtują świadomość obywatelskiej odpowiedzialności,
- wyznaczają programy określające kierunki działań państwa;
- pomagają obywatelom w ideowo – politycznej autoidentyfikacji,
- podnoszą poziom kultury politycznej społeczeństwa obywatelskiego.

Powyższe funkcje charakteryzują .....

Odpowiedź wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 39 (3 pkt.)

Konstytucja w systemie prawnym RP uznana jest za dokument o szczególnym znaczeniu.

Dopisz do już wskazanych 3 kolejne elementy wchodzące w skład szczególnej treści Konstytucji RP:

- określenie ustroju politycznego państwa,
- .....
- .....
- .....
- określenie sposobu jej zmiany.

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 40 (3 pkt.)

„W rozmaitych krajach demokratycznych ten (...) jest odmiennie realizowany, ale nie ma demokracji bez (...) na te trzy typy. Skupienie dwóch rodzajów władzy w rękach jednego człowieka lub jednej grupy nieuchronnie prowadzi do jakiejś odmiany systemu niedemokratycznego”.

M.Król, *Słownik demokracji*, Warszawa 1999

Napisz jakiej zasady demokratycznego państwa prawa dotyczy powyższy opis, kto był jej autorem i w którym wieku została ona sformułowana.

Zasada: .....

Autor: .....

Wiek: .....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 41 (2 pkt.)

Głównym zadaniem Trybunału Konstytucyjnego jest sprawdzanie zgodności aktów prawnych z Konstytucją, a także z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Wymień dwa spośród pozostałych zadań realizowanych przez Trybunał Konstytucyjny.

1. ....

2. ....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 42 (5 pkt.)

Uzupełnij luki w tekście.

Republika Federalna Niemiec jest państwem federalnym, składającym się z (ilu?) ..... krajów

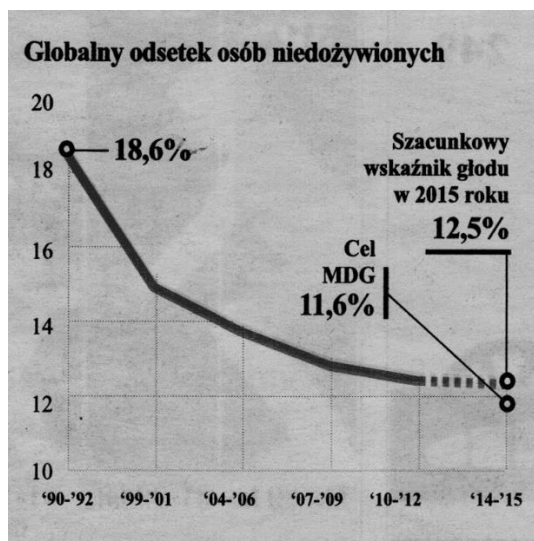
związkowych, czyli..... (nazwa). Na czele rządu federalnego stoi ..... (nazwa).

Od wielu lat tę funkcję pełni ..... (imię i nazwisko), która wywodzi się z

..... (nazwa partii)

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 43 (3 pkt.)

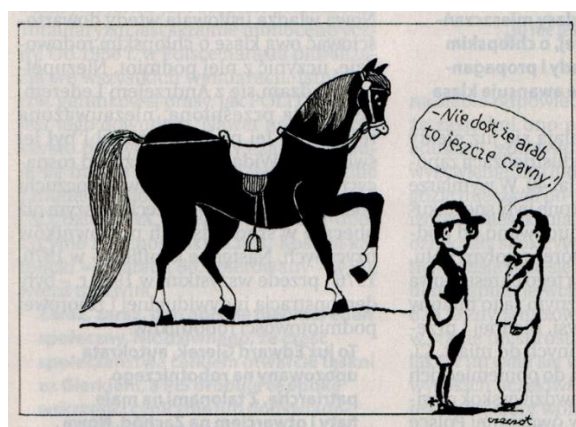

Wskaz prawidłowe stwierdzenia (PRAWDA/FALSZ)

	PRAWDA	FALSZ
W latach 1990-2007 liczba ludzi głodujących w skali globalnej spadła.		
Kryzys gospodarczy 2008-2009 spowodował oczekiwany wzrost liczby głodujących.		
Milenijne Cele Rozwoju ONZ (MDG) zakładają zmniejszenie liczby ludzi cierpiących głód.		

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 44 (3 pkt.)

Źródło: „Polityka” nr 8/2017

Nazwij i wyjaśnij problem przedstawiony na rysunku powyżej.

.....

.....

.....

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.

Zad. 45 (6 pkt.)

Na podstawie mapy i opisów konfliktów międzynarodowych uzupełnij tabelę.

A. interwencja wojsk natowskich i wojsk innych państw mająca na celu zniszczenie baz Al-Kaidy i obalenie rządu talibów.

B. Jednym z elementów tego konfliktu są tzw. marsze oranżystów, które na północy kraju odbywają się w proteście przeciwko emancypacji ludności katolickiej. Oficjalnie zaś są próbą uczczenia zwycięstwa tzw. „Sławetnej Rewolucji” zakończonej w 1688 roku. Z racji tego, że marsze często biegają przez dzielnice zamieszkiwane przez katolików są uznawane za prowokacyjne.

C. W odpowiedzi na próbę przyłączenia tego obszaru, inne państwo wysłało wojska, które podjęły walkę w obronie własnej ludności, co doprowadziło do zajęcia północnej część tego obszaru. Oba zwaśnione państwa należą do NATO, a jedno z nich do Unii Europejskiej.

D. obszar, na którym ma powstać nowe państwo, na razie zarządzany przez (...) Władze Narodowe w ramach Autonomii (...). Jest to dziś najbardziej zapalne ognisko wojny i terroru na świecie, które obejmuje przede wszystkim Strefę Gazy i Zachodni Brzeg Jordanu.

Konflikt (A, B, C)	Państwo (nazwa)	Nr na mapie

Odpowiedzi wpisz w karcie odpowiedzi.